

Сайфутдінова Олена Юріївна

кандидат філологічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка

Зінченко Ольга Андріївна

викладач,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ВИВЧЕННЯ MODO SUBJUNTIVO У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПРИНЦИПИ І ВИКЛИКИ

Суб'єктивний спосіб (Modo Subjuntivo) – це поважна граматична тема для студентів із просунутим рівнем володіння іспанською мовою. Проте з огляду на вживаність суб'єктивного способу і зважаючи на частковий збіг деяких його форм з наказовим способом (заперечна форма наказового способу, 3 особа однини і множини наказового способу), елементи суб'єктивного способу вивчають і на початкових етапах (за таких обставин нерідко практикують запам'ятовування на слух пісень, вивчення текстів на діалогів напам'ять тощо).

Спостереження за мовленнєво-перекладною діяльністю студентів свідчать про те, що суб'єктивний спосіб (Modo Subjuntivo) – це така реалізація дієслова, що дає змогу легко його розпізнати, а помилки з інтерпретацією та вживанням суб'єктивного способу не утруднюють комунікації в цілому.

Загалом навчання граматики іспанської мови як іноземної, на думку Х.М. Бустоса Хісберта, лінгвіста, методиста і викладача Саламанського університету, є проблемним тому, що “викладач мусить стикатися з подвійною трудністю: з одного боку з тим, що єдиного опису немає, натомість їх є багато, до того ж часто вони суперечать одне одному; з іншого боку з тим, що граматичні правила часто є недостатньо обґрунтованими” (тут і далі переклад наш. – Сайфутдінова О.Ю., Зінченко О.А.) [3, с. 48]. Науковець вважає, що, навчаючи студентів граматики, доцільно застосувати *педагогічну граматику*, основою якої є *когнітивна граматика* [Там само, с. 51].

Словник лінгводидактики іспанської мови *Diccionario de términos clave de ELE* визначає *педагогічну граматику* як таку, що має на меті “полегшити розуміння та оволодіння мовою – і через систему, і через різноманітні випадки вживання – для тих, кому ця мова не є рідною” [5]. Педагогічна граматика, виконуючи освітнє завдання, враховує насамперед такі критерії, як актуальність, ефективність, частота і комунікативна доцільність вживання того чи іншого граматичного явища.

Наукові розвідки Аркадія Вікторовича Кабова, вітчизняного дослідника суб'єктивного способу, в яких було здійснено поліфонічний аналіз на матеріялі CORPES XXI, показали, що “загальновживані форми дієслів теперішнього суб'єктивного способу (puedas, podamos, sea, te duermas, te quejes, penséis, ayude, vayamos тощо), притаманні для повсякденного мовлення” [1, с. 133], що є “доказом продуктивності та затребуваності теперішнього суб'єктивного способу в сучасному художньому дискурсі, а отже і в сучасному іспаномовному

суспільстві” [Там само]. Так, лише виявивши правдиву потребу у вивченні суб’єктивного способу, слід розпочинати зі студентами аналіз цього явища.

У світлі когнітивної граматики цінними є розробки та розвідки Ганса-Йорга Буша, мовознавця і лінгводидакта, професора Делаверського університету. Про проблему дидактики суб’єктивного способу Ганс-Йорг Буш висловився так: “Вивчення і навчання Modo Subjuntivo насамперед складне тим, що всі підручники та граматики описують лише різноманітні вживання суб’єктивного способу, проте в них не вказано, що він означає” [6, с. 147]. До когнітивної граматики вдається і Алехандро Кастаньєда Кастро, іспанський мовознавець, методист і граматист, викладач Гранадського університету. Граматиці Modo Subjuntivo Кастаньєда Кастро присвячує яскраву наукову метафору, порівнюючи вживання суб’єктивного способу з моментом гри в шахи: “Це наче ми беремо фігуру (ідею дії, зазначеної в певних аспектах) і намагаємося поставити її на нове місце, наприклад, щоб краще уявити собі наслідки такого ходу, але при цьому ми не відпускаємо фігури і не натискаємо на шаховий годинник” [4, с. 61].

Чималу роль у послідовному системному вивченні суб’єктивного способу відіграє якісна первинна презентація цього граматичного явища студентам. Окремо слід наголосити на значенні ілюстрацій (прикладів) уживання суб’єктивного способу та на важливості добрих перекладів таких ілюстрацій рідною мовою студента. Варто також зауважити, що записувати ілюстративні приклади суб’єктивного способу та речення відповідних багаточислених тренувальних вправ студенти повинні від руки, позаяк, згідно з Барбарою Оклі, “записування від руки більше сприяє запам’ятовуванню, ніж друкування на клавіатурі” [2], адже “за спостереженнями багатьох викладачів записування від руки, імовірно, активує м’язову пам’ять” [Там само].

Перспективними для подальших наукових пошуків у галузі лінгводидактики можуть бути опитування серед студентів щодо доцільності масштабів та способу вивчення суб’єктивного способу, а також опитування серед випускників вищої школи на предмет використання суб’єктивного способу в професійній діяльності молодого спеціаліста.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кабов А.В. Лінгвопрагматика, поліфонія та частотність застосування форм теперішнього суб’єктивного способу іспанської мови в сучасних іспанських та латиноамериканських романах (на матеріалі CORPES XXI) / А. Кабов // Закарпатські філологічні студії. – Видавничий дім “Гельветика”, 2022. – Вип. 24. – С. 128–133. http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/24/part_1/25.pdf
2. Оклі, Б. Навчитися вчитися. – Київ: Наш формат, 2019. – 272 с.
URL: <http://flibusta.site/b/645733/read>
3. Bustos Gisbert José Manuel *Enseñanza-aprendizaje de componente gramatical Teoría y metodología para la enseñanza de ELE* vol. II. Enseñanza-aprendizaje de los componentes lingüísticos. enClave-ELE 2018
4. Castañeda Castro, A. (2004). *Una visión cognitiva del sistema temporal y modal del verbo español*.
https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/9758/1/ELUA_Anexo2_04.pdf

5. Cervantes, CVC Centro Virtual. n.d. "CVC. Diccionario de Términos Clave de ELE. Gramática pedagógica." Cvc.cervantes.es.
URL: https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/diccionario/gramaticapedagogica.htm
6. Jörg Busch, Hans. *La enseñanza del subjuntivo en EE.UU: el subjuntivo en cláusulas nominales*. Revista de Lingüística Teórica y Aplicada Concepción (Chile), 47 (1), I Sem. 2009, pp. 145–166. https://www.scielo.cl/pdf/rla/v47n1/art_08.pdf

Салюк Богдана Анатоліївна

кандидат філологічних наук, доцент,
Бердянський державний педагогічний університет

ВИКОРИСТАННЯ ЕМОДЖІ ДЛЯ ЦИФРОВОГО СТОРІТЕЛІНГУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Цифровізація є одним із неунікних процесів осучаснення системи освіти, що охоплює не лише оновлення технічних ресурсів, але й запровадження інноваційних підходів до навчання, зокрема цифрового сторітелінгу.

На відміну від традиційного сторітелінгу, його цифровий формат дозволяє використовувати комп'ютерні програми та онлайн-платформи для створення мультимедійного контенту. Візуальний підхід сприяє тому, що учні легше засвоюють матеріал і виявляють зацікавленість у навчанні. Цифровий сторітелінг може стати корисним інструментом для вдосконалення іншомовної комунікативної компетентності як під час занять в аудиторії, так і у дистанційному чи змішаному форматах.

Емоджі, як "нова форма мови" (вислів Ванесси Леонарді), застосовуються користувачами месенджерів повсякчас, тож варто імплементувати їх на користь навчання англійської мови, наприклад, у цифровому сторітелінгу.

Як відомо, перші графічні позначення емоцій були створені у 1982 році Скоттом Фальманом, професором Університету Карнегі-Меллона, який запропонував емотікони (від "emotion" та "icon"), тобто виражені за допомогою розділових знаків емоції:

:-) передати жарт

:-(передати серйозність

╰_(ツ)_╯ знизуючий плечима чоловік

Але поворотним моментом для появи сучасної візуальної мови став 1999 рік, коли японський художник Шігетака Куріта, який працював із платформою "i-mode" оператора мобільного зв'язку DOCOMO, запровадив емоджі. Сам термін походить від злиття японських слів, що означають "картинка" (絵, вимовляється е) і "символ" (文字, mōji). Куріта мав на меті оптимізувати комунікацію за допомогою невеликих зображень розміром 12x12 пікселів для представлення інформації (але не емоцій), наприклад прогнозу погоди чи технологій, у мобільному інтерфейсі. Початковий набір Куріти зі 176 емоджі зараз зберігається в Музеї сучасного мистецтва Нью-Йорка [6].